

Finansdepartementet
postmottak@fin.dep.no

Oslo, 10.04.2012

Deres ref.: 11/5424 SL MP/KR

Høring: Forslag om å begrense fritaksmetoden for aksjer mv. som eies av livsforsikringsselskap og pensjonsforetak.

Finansdepartementets forslag.

Etter gjeldene skatteregler omfattes livsforsikringsselskap og pensjonskasser av fritaksmetoden for aksjer, hvilket innebærer at utbytte og gevinster på aksjer er fritatt for beskatning, jf skatteloven § 2-38. Samtidig får pensjonsinnretningene fradrag for avsetninger til forsikringsfond, jf. skatteloven § 8-5. Kombinasjonen av fritaksmetoden og fradrag for avsetninger bidrar til å generere skattemessige underskudd i år med høye aksjeinntekter. Regelverket vil samtidig kunne føre til at pensjonsinnretningene kommer i skatteposisjon i år med fall i aksjemarkedene, men pensjonsinnretningene samlet har i dag akkumulert framførbare underskudd på nær 50 mrd. kroner. Gjeldende skatteregler vil være særlig gunstige for livsforsikringsselskap som inngår i finanskonsern der andre konsernselskap går med skattemessig overskudd.

For å endre på dette, som departementet anser som en utilsiktet og urimelig skatteeffekt, foreslås det i høringsbrev av 31.12.2011 at fritaksmetoden ikke skal gjelde for aksjer som inngår i pensjonsinnretningenes kollektiv- og investeringsvalgporteføljer. For å unngå skattemotiverte tilpasninger ved at livsforsikringsselskapene og pensjonsforetakene realiserer aksjegevinster skattefritt før endringen trer i kraft, foreslår departementet at endringen skal tre i kraft fra den dato høringsforslaget ble offentliggjort (01.01.2012).

Pensjonskasseforeningens synspunkt

Pensjonskasseforeningen innser at dagens skatteregler har effekter som neppe har vært tilsiktet og som samlet sett kan framstå som for gunstige. Vi er imidlertid opptatt av at endringer i regelverket ikke rammer institusjonene på en urimelig måte i en periode med vanskelige markedsforhold og store endringer i rammebetingelsene.

Endringen vil nødvendigvis måtte føre til økte kostnader som pensjonsinnretningene vil måtte overvelte på arbeidsgiverne – noe som igjen vil påvirke utformingen og omfanget av de tjenestepensjoner som arbeidsgiverne vil tilby sine ansatte.

Pensjonsinnretningene har innrettet sine porteføljer med utgangspunkt i gjeldende skatteregler – herunder fritaksmetoden. Det synes på denne bakgrunn ikke rimelig at disse posisjoner blir "låst inne" ved at den foreslåtte endring får effekt fra 01.01.2012. Prinsipielt vil vi derfor ønske at endringen blir utsatt noe i tid.

Vi vil videre be om at skattemessig inngangsverdi for aksjebeholdninger mv. som vil bli rammet av lovendringene settes til det høyeste av kostpris og markedsverdi på virkningstidspunktet for lovendringen, slik som foreslått av FNO i deres høringsuttalelse. Vi vil foreslå at dette blir gjort gjeldende også om virkingstidspunktet forskyves fram i tid i forhold til departementets forslag.

Om pensjonsinnretningenes situasjon.

Livsforsikringsselskapene vil med det første bli underlagt nytt solvensregelverk (Solvens II) med nye, høyere og kompliserte soliditetskrav. Et liknende regelverk er under utvikling også for pensjonskassene ((IORP II) som i mellomtiden pålegges nye, midlertidige stresstestberegninger. Optimalisering av investeringsporteføljene i en slik situasjon med endringer i rammebetingelsene er meget krevende. Samtidige endringer i skattereglene vil vanskeliggjøre dette ytterligere.

Ytelsesbasert pensjonsordninger, som er basis for mer enn 90 % av pensjonsinnretningenes forvaltningskapital, er for tiden under sterkt press bl.a. som følge av lavt rentenivå og urolige aksjemarkeder. Etter oppdrag fra Finansdepartementet arbeider nå Banklovkommisjonen med utforming av forslag til nye, forsikringsbaserte tjenstepensjonsordninger bedre tilpasset dagens markedssituasjon og nye soliditets- og regnskapskrav. Av hensyn til utviklingen i tjenstepensjonsmarkedet framover er det ønskelig med minst mulig endringer i øvrige rammevilkår inntil nye pensjonsprodukter er på plass. Pensjonskasseforeningen vil derfor sterkt anmode Finansdepartementet om at endringene i skattereglene utsettes til etter at ny lov om forsikringsbaserte tjenstepensjoner er vedtatt, formodentlig i løpet av 2013.

Øvrige spørsmål.

Departementet legger til grunn at fritaksmetoden bør gjelde den andel av aksjeinntekter som pensjonsinnretningene mottar som ledd i overskuddsdelingen bl.a. ved administrasjon av fripoliser. Departementet foreslår at det gis et sjablongfradrag som skal ivareta dette hensyn. Pensjonskasseforeningen støtter forslaget.

Med vennlig hilsen,

Pensjonskasseforeningen

Rolf A. Skomsvold

Generalsekretær